

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Факультет економіки, управління та інженерії**

Кафедра фінансів

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

**«ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ:
СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА»**

Виконала

студентка V курсу
групи ФК-51з
освітнього ступеня «Бакалавр»
напряму підготовки 6.030508
«Фінанси і кредит»

_____ Блищак Аліна Миколаївна

Науковий керівник

к.е.н., доцент

_____ Братюк Віра Петрівна

Робота допускається до захисту:

Зав. кафедри фінансів

д.е.н., професор

_____ Черничко Т.В.

Мукачево – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	6
ТЕОРЕТИКО - ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ СУТНОСТІ ТА СТРАТЕГІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	
1.1. Економічна природа інвестицій	6
1.2. Особливості інвестиційних процесів страхових організацій	14
1.3. Сутність інвестиційної стратегії страховика компаній	23
РОЗДІЛ II	30
ЕКОНОМІКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	
2.1. Аналіз сучасного стану страхового ринку України	30
2.2. Оцінка активів страхового ринку та сформованих страхових резервів як основного джерела інвестиційних ресурсів	39
2.3. Інвестиційна діяльність ПАТ “Страхової компанії “Перша”	47
РОЗДІЛ III	54
ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИКІВ	
3.1. Проблеми активізації інвестиційної діяльності	54
3.2. Шляхи покращення управління інвестиційною діяльністю вітчизняних страхових компаній	61
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність бакалаврської дипломної роботи. В умовах поетапної трансформації економіки України проблематика наукових досліджень, пов'язаних з інвестуванням та формуванням інвестиційної політики, набуває особливого значення. Повною мірою це стосується інвестиційної діяльності страхових компаній як важливих інституційних інвесторів.

Поняття інвестицій уже давно не нове явище в економіці будь-якої країни. Капітальні вкладення цільового характеру є найбільш розповсюдженим і популярним проявом залучення коштів, яке притаманне всім секторам економіки і, звичайно ж, страхуванню. Залучаючи пасивні кошти від різних страхувальників, страхові компанії перетворюють їх на активний капітал, що функціонує на ринку, тим самим досягаючи максимального ефекту: розвивають економіку, отримують прибуток, підвищують інвестиційну привабливість. Якщо в багатьох розвинених країнах світу страхові компанії здатні конкурувати з інституційними інвесторами, то в Україні вони не мають необхідних потужностей і розміру інвестиційних вкладень. У даному контексті актуальності набуває з'ясування ролі інвестиційної політики страхових компаній для економіки країни та аналіз основних факторів, що стримують розвиток інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні.

Актуальність даної теми дослідження полягає в тому, що страхова та інвестиційна діяльність завжди знаходились у центрі уваги економічної науки. Передусім це пояснюється тим, що інвестиції є джерелом розвитку економіки, а інвестиційна діяльність впливає на фундаментальні основи господарської діяльності та розвиток суспільства в цілому. Головними учасниками на ринку інвестицій є страхові компанії, що належать до потужних інституційних інвесторів та пропонують страховий захист від можливих утрат, що виникають унаслідок несприятливих та

непередбачуваних змін політичної ситуації і тим самим впливають на інвестиційний клімат в країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням різних аспектів інвестиційної політики страхових компаній займалися багато вітчизняних та зарубіжних учених: В. Базилевич [3], А. Василенко [19], Н. Внукова [8, 46], З. Ватаманюк, О. Заруба, Ю. Кравченко, Б. Міркін, О. Ромащенко, А.Таркуцяк [48], Н. Ткаченко [49] та ін.

За сучасних умов проблема інвестиційної діяльності вітчизняних страхових компаній потребує подальшого розгляду та вирішення, насамперед у контексті формування інвестиційної політики страховиків, зокрема напрямів інвестування, та впливу факторів, що зумовлюють недостатню ефективність інвестиційної діяльності страхових компаній України. Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розгляд особливостей інвестиційної політики страхових компаній та виявлення проблем щодо її здійснення.

Мета бакалаврської дипломної роботи - проаналізувати умови ефективного функціонування національного ринку страхування та інвестиційної діяльності страхових компаній, дослідити інвестиційну діяльність страхового ринку України та запропонувати можливі шляхи для підвищення ефективності інвестиційної діяльності страхових компаній в ринковому середовищі з метою одержання більшого прибутку.

Особливе місце в даній роботі відведено аналізу інвестиційної діяльності страхового ринку України в загальному та детальному вивченню діяльності страхової компанії ПАТ “Страхової компанії “Перша”.

Досягнення поставленої мети потребує вирішення наступних завдань:

- 1) визначити економічну природу інвестицій;
- 2) розглянути особливості інвестиційних процесів страхових організацій;
- 3) охарактеризувати сутність інвестиційної стратегії страховика компаній;

- 4) проаналізувати сучасний стан страхового ринку України;
- 5) провести оцінку активів страхового ринку та сформованих страхових резервів як основного джерела інвестиційних ресурсів;
- 6) проаналізувати інвестиційна діяльність ПАТ “Страхової компанії “Перша”;
- 7) окреслити проблеми та напрями активізації інвестиційної діяльності;
- 8) визначити шляхи покращення управління інвестиційною діяльністю вітчизняних страхових компаній

Об’єктом дослідження є страховий ринок України. Дипломна робота орієнтована на вирішення найбільш актуальних проблем та визначення шляхів розвитку інвестиційної діяльності страхових компаній України.

Предметом дослідження є інвестиційна діяльність страховиків на страховому ринку України з метою одержання прибутку.

Основні методи збору і обробки інформації та аналізу отриманих результатів: аналіз літератури, узагальнення, порівняння, аналогія, економіко-статистичний аналіз.

Інформаційною базою для написання роботи виступили звітність страхових компаній, періодичні видання і монографії, нормативно-правові акти.

Практичне значення бакалаврської дипломної роботи полягає в аналізі та оцінці стану ринку страхових послуг України та інвестиційної діяльності страхових організацій, а також визначенні проблем та напрямів активізації інвестиційної діяльності ринку страхування України.

Апробація результатів дослідження. Окремі аспекти та одержані узагальнення і висновки бакалаврської дипломної роботи були оприлюднені на III Міжнародній науково-практичній конференції «Фінансове регулювання зрушень в економіці України».

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дає змогу зробити певні висновки і узагальнення стосовно страхового ринку України та інвестиційної діяльності страхових компаній зокрема.

Для українського страхового ринку характерною є ситуація, коли страхові компанії займаються переважно власне страховою діяльністю та значно менше – інвестиційною.

З метою активізації інвестиційної діяльності вітчизняних страхових компаній, з нашої точки зору, доцільне вжиття ряду заходів, серед яких варто виділити:

1) розширення переліку фінансових інструментів, дозволених для інвестування коштів страхових резервів;

2) створення фонду гарантування виплат зі страхування життя;

3) активізація співпраці страховиків з компаніями з управління активами (КУА);

4) формування чіткої концепції реформування галузі, удосконалення державного регулювання ринку; своєчасна та широка адаптацію українського страхового ринку до світових вимог фінансового регулювання та нагляду, активна співпраця з європейськими та міжнародними організаціями;

5) удосконалення моніторингу діяльності страховиків і посилення контролю за дотриманням ними вимог щодо забезпечення платоспроможності, фінансової стійкості та розміру чистих активів;

6) створення правового поля для повноцінного впровадження інвестиційного та пенсійного страхування;

7) забезпечення формування інвестиційних інструментів для розміщення довгострокових страхових резервів;

8) перегляд вимог і переліку цінних паперів та інших фінансових інструментів, у які можуть розміщуватися страхові резерви;

9) створення сприятливих умов щодо купівлі страховиками іноземної валюти для проведення розрахунків нею з клієнтами та формування резервів в тій валюті, в якій страховики несуть відповідальність за своїми страховими зобов'язаннями;

10) розробка нормативної бази, що уможливило співпрацю страхових організацій та компаній з управління активами у сфері ефективного інвестування активів страховиків [3; 62].

При розробці *інвестиційної стратегії страховика*, слідувало б враховувати наступні рекомендації:

– розміщення коштів страхових резервів має відповідати рівню прибутковості і ліквідності обраних фінансових інструментів. В сучасних умовах банківські депозити продовжують займати вагомую частку в структурі страхових активів, підвищуючи залежність страхового і банківського бізнесів;

– пріоритетне значення фінансової стійкості в управлінні компанією. Прийняті інвестиційні рішення повинні відповідати прийнятному для керівництва і власників рівню ризику;

– інвестиційна політика повинна враховувати джерела фінансування страховика. Наприклад, провідні зарубіжні страхові холдинги активно використовують механізм передачі страхових ризиків на фінансовий ринок шляхом емісії особливої групи цінних паперів.

У підсумку проведеного дослідження встановлено наступне. Інвестиційна діяльність страхових компаній є досить важливою складовою соціально-економічного розвитку суспільства. У розвинених країнах велика частина інвестиційних вкладень є довгостроковими і здійснюється за рахунок коштів компаній зі страхування життя, в той час як в Україні основна частина коштів представлена короткостроковими активами. До того ж, участь вітчизняних страховиків в інвестиційному процесі часто носить спекулятивний характер, а у середніх і дрібних страхових компаній немає прагнення виходити на фондовий ринок самостійно, так як вони не

володіють достатнім інвестиційним потенціалом. Механізм страхування відрізняється тим, що з його допомогою страхові організації можуть зібрати і накопичити внески страхувальників, а виплати по ним здійснити при фактичному настанні страхового випадку. Існуючий часовий проміжок компанія може використовувати для інвестування зібраних коштів і отримання додаткового доходу. По ризикових видах страхування відкладений період є коротким, в той час як по страхуванню життя термін дії договорів становить десятки років. Отже, інвестиційні можливості страхових компаній обумовлені економічною природою страхування.

При вирішенні зазначених проблем з урахуванням перспективних напрямів розвитку страхового ринку в Україні можливо буде не тільки підвищення ефективності функціонування страхових компаній на ринку інвестицій, але й забезпечить покращення економічних показників в цілому.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>